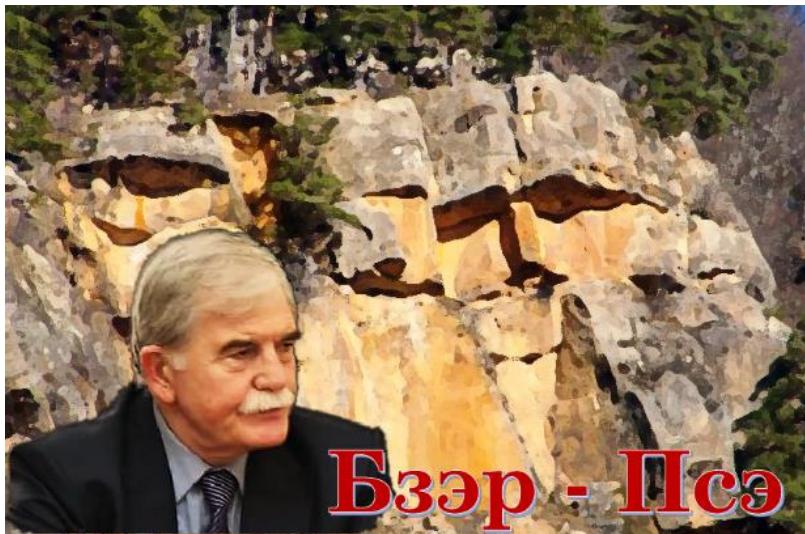

Адыгэ тхыбзиту́ым-тхыбзиты́м
Ятхэпкылэ Проект

Уыâдыгээмэ
Зы мазэри
Бэ
Уыâдыгээм
Зы мазэри
Куэд

Мэшфэйш Нэждэт
МЫЕКУЭПЭ-2019

Бзэр - Псэ

Ары, бзэр тхыдэ, бзэр йорыуат, бзэр лъэпкъыр нэмүкі лъэпкъехэм ахэзымгъэклооклэрэ инэшанэхэр зыщиухъумэрэ гъэхъун... Бзэр, цыиф лъэпкъым изэхашлэ, игугъэ-гурышэхэр зыптуре, зылэжжырэ чыг гъэбэжжү. Хэкури, цыифым гуклуачлэ къезытырэ, зэрэлъэпкъыр къызщигъешшыипкъэжжырэ, лъэпкъэу зызыщиухъумэжжырэ чыгу яхъэр ары. Ау бзэнчье лъэпкъыр зэрэпсэнчье фэдэу, лъэпкъыбзэр зэримыльыжж чыгу яхъэри Лъэпкъым хэгъэту фэхъужын зэримыльэкыищтыр тхыдэм зигъэунэфыгъэр бэ дэдэ шлагъэ.

Джыри зы. Гуузми, мэхъу лъэпкъхэм яхэку рагъэбгынэу, лъэпгхэр ратэкъухъэу. Ау фэшьыипкъэ лъэпкъхэм абзэ аргынэрэп, къаухъумэ. Үбээ къыуухъумэн зылъекыгъэ лъэпкъими, шуагъяэклоодыгъэхэр иныдэлъфыбзэклэ къешыпыжжых. Зытетыр къэуапхъэш, клоодыпэн щынаагьо зимишэ урыс, тырку, арап, инджылзыз фэдэ лъэпкъхэм язым сащыгъэмэ, бзэшлэнгъэмэ сывэрэфемыпльэкыищтыгъэм щэч къытесхъарэп. Чэщи мафи нахъ язакло дэгтэу зызэрэхъущтыр, а лъэнэнкъомкэ цыифхэм сишуагъэ зэрязгъэкыищтыр ары сигугъущтгъэр. Ау, клоодыпэнным ищынаагьо зышхъашыт уадыгэ цыифмэ, узыфэгъэзагъэм имызакъоу, аш даклоу лъэпкъ йофыгъохэм уалъыипльэнэри, уишуагъэ къэбгъэклоныри уипшъэрэлъба?... Джа гурьюом адыгабзэм сывемыджаагъээ ежь адыгабзэм имызакъоу бзэшлэнгъэм сывищаагь.

Мы мазэр...

Зы мафэм уэшхы, зы мафэм
уэсы. Непэ мафэр мэфэ дах,
нэфын, фабэ.

Нанэрэ татэрэ чылэм щэпсэ-
уых. Непэ нани, тати, хатэм
дэтых. Хатэм мые бэ дэдэ дэт.
.

Мыехэр йыных, дахэх.

Мы мазэр

Зы махуэм уэшх, зы махуэм
уэс. Нобэ махуэр махуэ дахэцц,
нэхуынэцц, хуабэцц.

Нанэрэ дадэрэ жылэм щоп-
сэу. Нобэ нани, дади, хадэм
дэтхэцц. Хадэм мые бэ дыдэ
дэтцц.

Мыехэр йынхэцц, дахэхэцц.

Нанэ йычэтхэр бэ дэдэх. Баджэри бзаджэ. Баджэм нанэ йычэтхэр ешхы. Нанэ ар йыдэна? Бзаджэм бэщыр дештэ, еуэ. Баджэр ефы...

Нанэ йыдгэдхэр бэ дыдэцү. Бажэри бзаджэцү. Бажэм нанэ йыдгэдхэр ешх. Нанэ ар йыдэн? Бзажэм бацыр дештэ, йоуэ. Баджэр ехү...

Нанэ йыанэ чэтшыпси лылэпсий тет.

Ридадэрэ Пэрытрэ машхэх.

Ридадэ чэтшыпс ешхы.
Пэрыт лылэпсым щэ-ламэ дешхы.

Нанэ йыанэ джэд щыпсий лылэпсий тет **џ**.

Ридадэрэ Пэрытрэ машхэ.

Ридадэ джэдщыпс ешх.
Пэрыт лылэпсым **џ**эламэ дешх.

Нанэ йыпсычэтхэри бэ дэд.
Псычэтхэр псым щесых. Псым
дахэу щесых.

Псэфити, Пэрыти псычэтхэм
яфэдэх. Псым хэсых, щесых,
псыр зэрауытхы, щэджэгүйх
.....

Нанэ **йыгуагуыщхэри** бэ
дыдэ. **Гуагуыщхэр** псым
шосыр. Псым дахэу **шос**.

Псэхуити, Пэрыти **гуагуыщ-**
хэм яхуэдэц. Псым хэсхэц,
шос, псыр зэрауытх, **шо-**
джэгү.

Гүнэфрэ Нэрысрэ чылэм дэсих, ящэнэрэ классым зэдисих, зэдеджэх.

Ятэхэр зэшых. Непэ еджэн уыжым зэдэшхэштих.
.....

Гүнэф йышхыщтыр чэтшыпсырэ мамырсэрэ.

Нэрыс зыфаер лылэпсрэ щэламэрэ.

Гүнэхурэ Нэрысрэ жылэм дэсцү, ещенэ классым зэдисцү, зэдоджэ.

Я адэхэр зэкъуэшцү. Нобэ еджэн уыжым зэдэшхенухэцү.

Гүнэху йышхынур джэд щыпсрэ мамырсэрэ.

Нэрыс зыхуейыр лылэпсрэ щэламэрэ.

Мэзэнэфрэ янэрэ бэдзэрым щыэх. Нэтайрэ Чанрэ Мэзэнэф йышых. **Â**хэр непэ уянэм йысых, чэтыуым дэджэгуых. Чэтыуым щэ езытыштыр зэтырахы. Зэдаштэ.

Непэ чэтыуым щэр Нэтае реты. Чэтыуым щэри тасыри.... ебзэй.

Мазэнэхурэ йы **â**нэрэ нобэ бэдзэрым **щ**иэцц Нэтайрэ Чанрэ Мазэнэху йышхэцц. **Â**хэр нобэ уянэм йысцц, джэдум доджэгу. Джэдум щэ езытынур зэтырах. Зэдаштэ.

Нобэ джэдум **щ**эр Нэтае рет. Джэдум **щ**эри тасыри.... йобзей.

Нанэ мадэ. Нанэ сае дэхэ дэдэ еды. Саер зыер Гуышэф ары.

...

Гуышэф ятфэнэрэ классым йыс. Непэ емыджэу, нанэ гүэс. Йыэ йысае щефэ, гуыпшигсэм хэтэу зефапэ.

Нэрыси нанэ гүэс. Егүүпшигсэ, йычэзыуы ежэ. Нанэ ащи фэдэшт, Нанэ Нэрысы фидыштыр цье.

Нанэ мадэ. Нанэ сае дахэ дыдэ ед. Саер зейыр Гуышэхуущ.

Гуышэху ятхуанэ классым йысци. Нобэ емыджу нанэ гүэсци. Йыэр йысаем щехуэ, гуыпшигсэм хэту зехуапэ.

Нэрыси нанэ гүэсци. Йогүүпшигс, йычэзыуым йожэ. Нанэ аби хүэдэнуци, Нанэ Нэрыс хүидынур цейци.

Мазэр йыз, чэшчыр нэфын. Нэфынэр **гуапэ**. Чэшчыр нэфынэмэ **гуыр мэгүипсэфы**.

Разэ нэфынэм хэс. Неуышрэ нысащэми, нанэ йыдырэ саеми **егүипшиисэ**.

Джэгүым бэ хэтыр. Пицынэр мэбзэрабзэ, уэрэдыми зеэты.

Мазэр йыз, жэшчыр нэхүинэ. Нэхүинэр **гуапэш**. Жэшчыр нэхүинэм **гуыр мэгүипсэхү**.

Разэ нэхүинэм хэсц. Пшэдэй нысащэми, нанэ йыд саеми **йогүипшиис**.

Джэгүим бэ хэтц. Пицынэр мэбзэрабзэ, уэрэдыми зеэт.

Пэрыти мазэм йынэфынэ хэс,
Ари, неуышрэ нысащэм, йыш
зэрэшэсыщтым егуыпшиясэ
шыс...

Мары джэгүйм хэт. Шыухэм
сэлам зэрахы.

Шыухэм яши-хэр мэшшицы,
âхэми сэлам зэрахы

Пэрыти мазэм йынэхүйм
хэс**ц**, **А**ри, пшэдэй нысащэм,
йыш зэрышэсынум егуып-
шиясу **шысц**...

Мис джэгүйм хэт**ц**. Шухэм
сэлам зэрах.

Шухэм яшхэр мэшшиц, **â**хэми
сэлам зэрах.

Бзэм, уысэм, уэрэдым, пшынэм.
хэкуымрэ, хэхэсымрэ зэрапхы,
зэфащэ. Нырэ тырэ зимыэр
йыбэ. Хэкуыр ны. Йыхэкуы
йымыс хэхэсри йыбэ.
.....

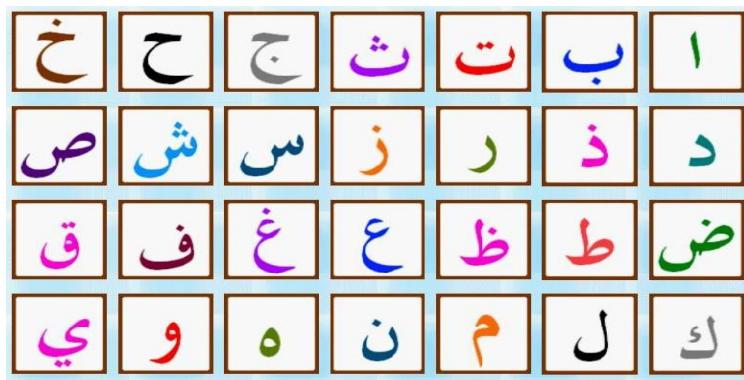
Насып зиэр, йыхэкуы щып-
сэуырэ хэкуырьсхэр âры.

Âхэр âры Хэхэсхэм я Âдыайы-
фыр

Бзэм, уысэм, уэрэдым,
пшынэм. хэкуымрэ, хэхэ-
сымрэ зэрапх, зэхуашэ. Âнэ-
рэ âдэрэ зимыэр йыбэш.
Хэкуыр âнэш. Йыхэкуым
йымыс хэхэсри йыбэш.

Насып зиэр, йыхэкуым щып-
сэу хэкуырьсхэр âраш.

Âхэр âраш Хэхэсхэм я Âды-
йыхуыр.

Г		бѓырыпх	Г		ѓатхэ	Ж		мажэ
Ж		жы	Ж		каз	Җ		ҹакуэ
Кх		кхэ	Л		тхылхэр	Л		âдыгэл
П		пастэ	Т		матэ	У		уанэ
Ф		мафэ	Х		хэ	Х		пхэ
Ҕ		лапҔэ	Ҕ		чапсэ	Ч		чыгы
Ҕ		чыдағ	Ш		шэ	Ш		шыдағэ
Â		Âнэ	Ү		үйнэ	Ү		пүаблэ

Зы јеуачэм йыэу мыдрэ јеуачэм йымыэ мајехэр

јуэхэпэ	в	дзу	ф	шу	ჵу	ч	чу	жу	Ҕ	ж	(-)	(-)
јуэчыпэ	(-)	(-)	Xу	ф	ֆ	(-)	в	в	(Ҕ)	(-)	о	кх

Мыр уырысыем ти нып

Мыр уырысейым ди нып^ш

Уэсси
Уэс

Уэщхы
Уэшх

Уанэ

Щыблэр мауэ
Щыблэр мауэ

Чэтыу
Джэду

Чэтыу
Джэду

Б^шы

Б^шырыпх

Шы

Шыуиц
Шыуиц

Мэл
Мэл

Пчэны
Бжэн

уэрэд – пщынауэ

пащэ тырэпай-пашэ дыропай

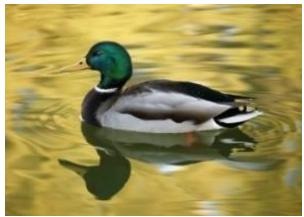
Цые - Цей

Caе

Чэтхэр
Джэдхэр

Псычэт
Псыджэд

âтақэ
âдақэ

Чэтэш
Джэдэш

Чэмы-жэм
Шкэ-шчэ

Щэ
Шэ

Чапсэ

Панэ
банэ

Пастэ

Шъуэуы-Фо

Матэ

Лы

Лы

Лакуэ

Чуакэ

Напэ

Пэ

Цхьац

Мажэ-Мажэ

Ны - Âнэ

Ныхэм ߦэлсыгү тфаಗажэ
Âнэхэм ܴакչуэ тхугажэ

Хасэр мэхасэ

Гуыгэ

Бжы́хэ
Бжы́хэ

Пчы́хэ
Пчы́хэшхэ

Тхэчэт
Тхэджэд

Казхэр

Макуэ

Куэшт
Куэнүш

Чакуэ
Чакуэ

Чакуэ

Лаχэ

Лаχшэ

Чы́гы
жы́г

Чы́гуын
Чы́гуынэ

Цызэ

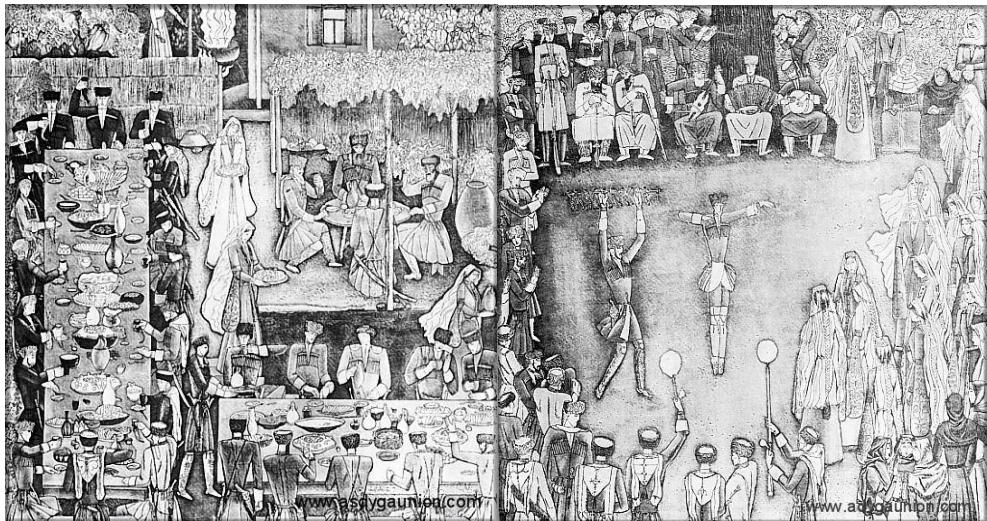
Майдэ

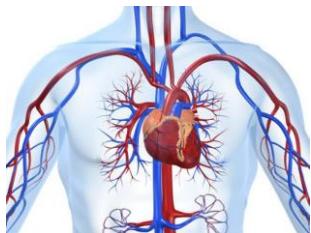
Сиχэ́ үйшы
Сиχэр үйш

Чы́гхэр өйхэ
Жы́гхэр өйх

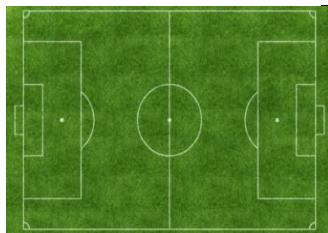
Джэгү

гү

Ты

гүзэгү

Жэ-үүпэ- цэ

Щыгжый

Âчэ
Âжэ

Уэгүм щесы

Уэгүм щос

Псыр – псэ
Псыр - псэ়

Шығаңтын шығаңшынә пүрэч

анэр **ләкүищ - лақүищ** **хәллыжу-халывә** цтыр

Хиләсаг - хиләсаң

Жыхафәхәр-Жыхахүәхәр

Ўәшхәмәф Ўаңхъемахуэ

Мәзытх-пәсақу

Зәхәгүышыәж-
.....зәхәпсәләж

Пұаблә-âрджән

Хүипхәх

Ешүэ-йоғә

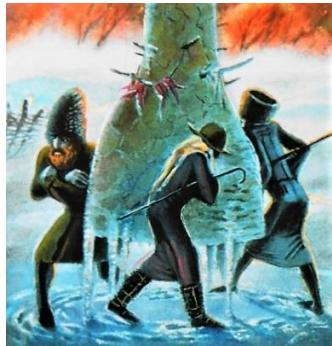
Пхә

Майшүэ-мағә

Мәғы-мағ

Кэуы~~х~~

Чуыку - выгу

Үэф~~х~~ыл-үэху~~х~~алэ

Бжы~~х~~э

Бжы~~х~~э

Чымаф.....
...шымахуэ

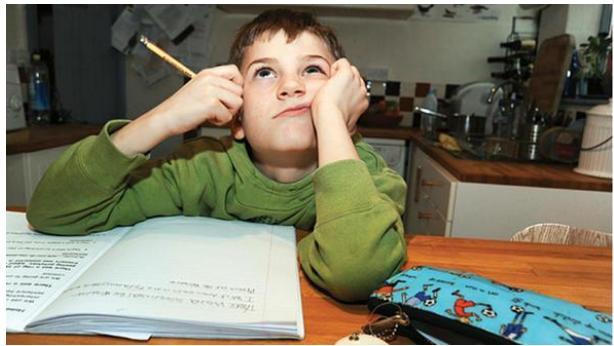
Гатхэ

Гэмаф-
.....гэмахуэ

Уыпчэр-
..... уыпшэр

уеджа~~г~~эмэ псынчэ-.....
..... уеджамэ псыншэш

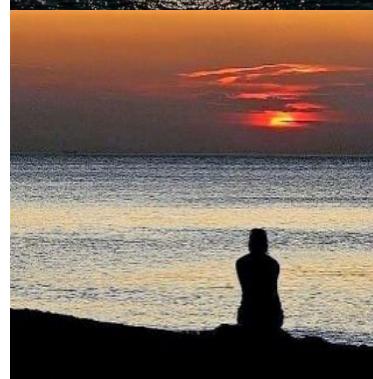
шұханғуыпчәм ұыс,
мазәм йыз, еплұ
мәплұзы.

шұханғуыбжәм ұысш,
мазәм йызш, йоплұыр
мәплұзыры.

Қыспәплә сәгәзәжы
Қыспоплә соғәзәж

Хыұыштуәм ұыс пәплә
Хыұыфәм ұысш поплә

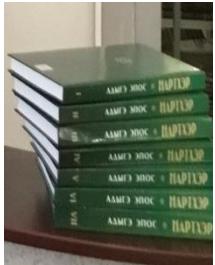

Азәм егәгуазә

[25]

тхыл

тхылхэр

мэшүэку-мафэгу

уэшүэку-уафэгу

Еуэй сикъуэш

Нах куаҷэр хэт
Нэх карыуыр хэт

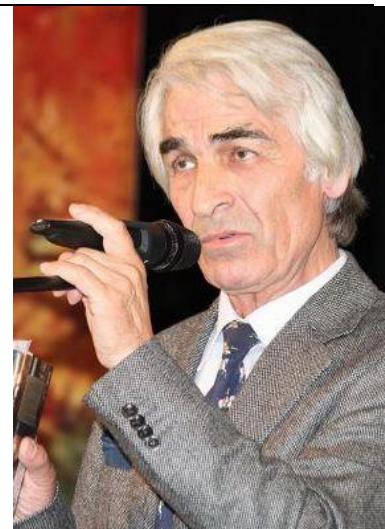

Зејшүэшыжы
Зыфошыж

Âдыгэ лэпкым
йыпүыгъэх. âдыгэр
ягэлапэ, лэпкыр
тарэгүышхуэ...

Âдыгэ лэпкым
йыпахэш, âдыгэр
ягэлапэ, лэпкыр
дарогүышхуэ

Âдыгабзэр
еѓэбзэрабзэ лъэпкъыр
тырэпаѓэ

Âдыгэбзэр
йоѓэбзэрабзэ лъэпкъыр
дыропаѓэ

Âдыгэбзэ тхыбзэм ылапс

Âдыгэбзэ тхыбзэм
йылабжэш

Шуыкеблаг- Шуыкеблаг
фыкеблагэ - фыкеблагэ

Лэпк литературэ щэнүгэм
тищытху-ди шытху

тұамыңғауэр
қызэттынәчығ

тұамыңғауэр
қызәнднәчаш

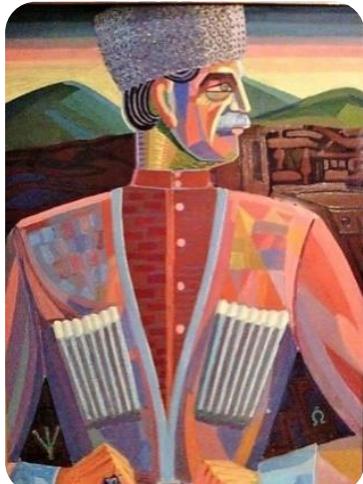
Джы

Ти джэнныңкуэ маңуэ тыңеғәфабә - Ди жәгүым дыңеғәхуабә

жычэтычыгэр
жышэтычар

Мие~~ку~~апэрэ
йыкультурэрэ
зэныбжых
зэныбжхэ~~ц~~

Непи Тыбай – Ноби дыбей~~ц~~

Хэкуыжыр **гуазэ - гуазэц**
гуазэм Хэхэсир յегүазэ

Хэхэсхэм **кағэзэжы-кағэзэж**

Чыгуыжым, йыбынхэр йыгуапэ ўкыре гэблэгэжы
Шыгуыжым йыбынхэр йыгуапу кыре гэблэгэж
фэсыжапщи!.. - Фэхуысыж апщи!..

Мэкъэзещэ тхэпкъхэр-макъэхэр

	Уырысбзэм	Адыгабзэм
	Â, â	
Псэлъапэм	иIЭп	Âдыг, âу, âры, âдэ, âнэ, сыâдыг cэ
	A, a	
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[Ia] [Ia] [+a]	[Ia] анэ, алмэç, алджан, апч, абж [Ia] зэахыг, зэахаш, [+a] мафэ, сабэ, санэ, дадэ, уанэ, уадэ
	E, é	
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[йэ] [йэ] [+e, +э, +и]	[йэ] ет,, éх, éхыр, [йэ] пéх, пéхыр [+e] пехы, пехыр.
	I, i	
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[Ии] [Ии] [+и]	[Ии] ихыг, ихаш, иман, [Ии] зэихыг, зэихаш [+и] тит, тис, сисаш

О, о		
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[Io]	щытырэп
	[Io]	щытырэп
	[+o], [+a]	[+o], мор, модэ,
У, у		
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[Iy]	[ў] уанэ, уадэ, уэс, уае
	[Iy]	[ў] мауэ, пеуы, теуын
	[+y]	[+y]
Ў, ў		
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	иIэп	[Iy] ўыдан, ўыпэ, ўыт, ўыс
	иIэп	[Iy] пэўыт, пэўыс, зэўихыг
	иIэп	[Iy] пўыр, пўаблэ, тўалэ, тўэ
Ы, ы		
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	щытырэп	[Ы, +ы] ых [ыых], ыхышг, ылэгугыг
	щытырэп	[Ы] зыыгыр хэт
	[+ы]	[+ы] тырэ нырэ мыр мые
Э, э		
Псэлъапэм зещэм ыуж Дэклу. ыуж	[Iэ]	[Iэ] этин [Iэтын], э[Iэ]
	[Iэ]	[Iэ] еэты [eIэты], йыэташ [йыIэташ]
	Щытырэп	[+э] сэрырэ уэрырэ, лэঃ [лэly]

Я, я		
Псэлъапэм зещэм ыуж дэклу. ыуж	[йа] [йа] [+a]	[йа] ян, ят, язырэр, ялэгүаш [йа] уэ сиянэ гүипс [+a]

Мэкъезезэ зэхэлъхэр – дифтонгхэр

ya - ýa	
Псэлъапэм щитмэ Зещэм ыуж итмэ дэклуашъэм ыуж итмэ	Ýахыг, ýахаш, ýауытыг, ýаудаш уағэ йы Зэýахыг, тиýағэ тытет, зэýашхаш, Куамэ, гуахыг, гуахаш, шуýағэ, пýаблэ
ye - ýe	
Псэлъапэм щитмэ Зещэм ыуж итмэ дэклуашъэм ыуж итмэ	Ýехы, ýехыр, ýеўыты, ýеуыд Зэýехы, паýэ, сэýэ, мэлдаýэ гуехы, гуех, ýуешхы,
ui - ýui	
Псэлъапэм щитмэ Зещэм ыуж итмэ дэклуашъэм ыуж итмэ	Ýихыг, ýиуытыг, ýиудаш Зэýихыг, зэýихаш, теуыýи хэхажыг гуихыг, шуиýын, сýи...
уы - ýуы	
Псэлъапэм щитмэ Зещэм ыуж итмэ дэклуашъэм ыуж итмэ	Уыт, ýыс, ýычыг, ýычаш Зэпэýытых, пэýыт, пэýыс Гуы, гуыйых, пýын,

үэ - ўэ

Псэлъапэм щытмэ
Зещэм ыуж итмэ
дэклюашьэм ыуж итмэ

Үэтин, үэрыйн, үэчы
Зэүэ-заң, тэүэ, еуэүэчэ сыд? уызэүэчэ
Гуэт, гуэс, куэ, пүэн,

Зэтхъуэкыгъэ тхэпкъхэр

къуэхъэпэ

г(y), г, гъ, жь, жъ, къ, (-) лъ, хъ, хъ, чъ, шъ.

къуэкыпэ
проект

г (y), г, гъ, (-) жь, къ, кхъ, лъ, хъ, хъ, (-), щ
г, ҕ ҕ җ, җ, ҝ, ҝ ڶ, ҳ, ҳ, ҹ, ҹ.

къуэхъэпэ
къуэкыпэ
проект

kl, kl(y), ll, pl, tl, ql, чl, шl l lo ly
Kl, , kl(y), ll, pl, tl, ql, щl, (щl) l lyә ly
ҹ, ҹ(y) ҕ, ԥ, ҭ, ԥ, ҹ ҹ. ҕ (‘) lyә ý - ý

къуэхъэпэ
къуэкыпэ
проект

la, a i, li o, u, lы, lә.
Lә, a i li o-uә u lыә lә
a, á aâ ; йы, и-й o, uә u ы-ы ә-ә

къуэхъэпэ
къуэкыпэ
проект

-al. el, il, -ыl, -әl
-al. el, il, -ыl, -әl
à è ӱ-и ӱ ә

**Адыгэ тхыбзитуым я тхэпкъхэмрэ амакъехэмрэ
Адыгэбзэ тхыбзитуым я тхэпкъхэмрэ я макъхэмрэ**

Къуэхъэплэ адыгабзэр				Къуэкъыплэ адыгэбзэр			
№	тхэпкъхэр	Макъхэр	68	36	тхэпкъхэр	Макъхэр	63
8	Мэкъэзещэ къызэрсыкluэхэр а, е, и, о, у (2), ы, э, я(-)		8	8	Мкъзещэ къызэрсыгуэkхэр а, е, и, о (2), у, ы, э, я (-)		8
(-)	Мэкъэзещэ Зэхэльхэр-дифтонгхэр уа, уе, уи, уы, уэ		5	(-)	Макъзещэ Зэхэльхэр-дифтонгхэр уа, уе, уи, уы, уэ		5
20	Зы тамыгъеклэ къетыгъэ мэкъэдэкluашъехэр б, г (2), д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, [ү], ф, х, ц, ч, ш, щ.		22	21	Зы дамыгъеклэ къета макъ дэкluашщехэр б, в, Г(2), д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, [ү], ф, х, ц, ч, ш, щ.		23
1	Бэшыжъыееклэ къетыгъэ бзэпс мэкъэдэкluашъехэр: л		1	1	Бэшыимклэ къета бзэпс макъ дэкluашщехэр: л		1
9	Тхэпкъ + lэпылэгъу тамыгъеклэ къетыгъэ мэкъэдэкluашъехэр Гъ, Жъ, ЖСъ, Къ, Лъ, Хъ, ХСъ, Чъ, Шъ.		9	6	Тхэпкъ + lэпылэгъу дамыгъеклэ къета макъдэкluашщехэр: Гъ, Жъ, Къ, Лъ, Хъ, ХСъ, Чъ, Шъ.		6
(-)	Тхэпкъитluыклэ къетыгъехэр: дж, дз		2	(-)	Тхэпкъитlkэ къетахэр: дж, дз		2
	Къуэхъэплэ фдыгабзэм мы макъэр иlэп			(-)	Дамыгъицклэ къетахэр: Кхъ		1

(-)	Бэшыжъием илэпүйэгъукэ къетыгъэ мэкъэ дэклуашъэ пъитыгъэхэр: <i>Kl</i> (2), <i>лl</i> , <i>пл</i> , <i>тl</i> , <i>цl</i> , <i>чl</i> , <i>шl</i>	8	(-)	Бэшыжъием илэпүйэгъукэ къетыгъэ мэкъэ дэклуашъэ пъитыгъэхэр: <i>kl(2)</i> , <i>лl</i> , <i>пл</i> , <i>тl</i> , <i>фl</i> , <i>цl</i> , <i>чl</i>	8
(-)	Луыпшэ -лабиализцванэ мэкъэдэклуашъэ макъэхэр: -гу; -гъу; -дзу; -жъу; -ку; -кly; -къу; -ху; -хъу; -цу; -шъу- ; -шуу; ly	13	(-)	Луыпшэ -лабиализцванэ мэкъэдэклуашъэ макъэхэр: -гу; -гъу; -ку; -кly; -къу; -кхъу; -ху; -хъу; ly	9

Тхэпкъылъэр

38

А а, Б б, Г г, Гъ гъ, Д д, Е е, Ж ж,
Жъ жъ, Жъ жъ, З з, И и, Й й, К к,
Къ къ, Л л, Лъ лъ, М м, Н н, О о,
П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х,
Хъ, хъ, Хъ хъ, Ц ц, Ч ч, Чъ чъ, Ш ш,
Шъ шъ, Щ щ, Ы ы, Э э, Я я. (I).

Тхэпкъылъэр

36

А а, Б б, В в, Г г, Гъ гъ, Д д, Е е, Ж ж,
Жъ жъ, З з, И и, Й й, К к, Къ къ, Л л,
Лъ лъ, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с, Т
т, У у, Ф ф, Х х, Хъ, хъ, Хъ хъ, Ц ц, Ч
ч, Ш ш, Щ щ, Ы ы, Э э, Я я. (I).
ъ (зэпээзэшьых дамыщэ тхэпкъым)

Тхыбзитуум зым хэтэу мыдрэм хэмийт е зэблэхъуыгъэ макъэхэр

Къуэхъэплэ	(-) дзу ф шъ шъу шl цу чъ чl жь жъ (-) (-)
Къуэкъыплэ	В (-) ху щ (-) фl (-) (-) щl (-) жь о кхъ

Ханфэн Алим

Зэныбжэгүэгэ гэшэгүэн
(Жемыгупсысаёэ)

Зэгурыйнэгэйин зиэадыгэунагуэ псэут. Шэныфу шыэр зыдалагу уынэгуацэм езым хуэдэйынхэр абы еджэрт: «Ди Бэтэнэху!». Уынагуэ ҳарзынэм йыэт фыуэ ялагу ҳэцыкүрэ қуышэрэ. А түүр зэныбжэгушхуэт ягэйнагуэу. Пийантэр кызэхажыхт, зэдэджэгут. Шыхуабэчэ, дыгапэм цызэдэжейырт, ауэ зэдэджэгуныр нэхж кайбэчт. Я қалэнхэри яшыгупциэтэким.

Махуэ ҳэлэмэт гуэрым мы таурых ҵыкүм қыхохэ зы гэйнэгүэн. Адыгэ уынагуэм йызы ҳыджэбз ҵыкүм қэшэла Мазэгүэ ягауэ я гунэгүэ Йынжыдж үйфэм йыэ ятагуэ қынхыпэм. Абдежым қыщелагу қаз шыр зақуэ. «Мыр, дауи, қаз гуып гуэрым қычэрыхуагэнш», — егуыпсысац Мазэгүэ. Ятагуэ зрилхэ пэгуныр а лэнүкүэмчэйыгыу, адреймчэ қаз шырыр қихри Мазэгүэ қэкуэжац. Псэущэхэр фыуэ зылагу уынагуэм ҳарзынэу йыпаш қаз шыр ҵыкүуыр, ауэ ар джэдхэм зыдағэшхақым, зыхағэзэгақым. Йытанэ ар гуысэ яхогу Ҳэцыкүрэ Қуышэрэ, зыдагашхэ. Ауэрэ ныбжэгүыф зэхогу, қызэдалхуам хуэдэу.

Я гуынэг ухами, уэрамым блэч хэми гуы латацц псэуыш ҳэ үыш хэм я зэхуыштыч э тельдэжэм, яфэг эйн эг уени ҳуац .

Я гуынэгүфхэм яшыш зым чыц ҵыкүу тыгэ қыхуиццац ҳыджэбз ҵыкүу Мазэгүэм, қаз шырыр қэзыгүэтам. Хуабжу гуыфац Мазэгүэ. А чыц ҵыкүр адрей зэныбжэгүицым гуысэ нэс яхогуыр, зэдоджэгү, қызэдажых, зэдошхэ, зэдожей. Япэ қэуышрэ қышылэт чыц ҵыкүу топчэ, допчей, мак յегэй. Қиғэуыша қазыр мэгоу.

Адрейхэр յағеуыш, зэрохэжэххэр, дунейр яшыгыгуэу. Уынэ гуыпэм шызэдэджэгүхэурэ, үйебагымчий шызэрохуэч. Шхэж еzym йы âнэбзэчэ хэлэмэту зэгуроуэ. Ауэрэ уынэ ёыбым йы шхэгубжэ зэуыхам ўэзэрыгүэ. Япэ акуэла��уэуу доч чыц ёыкуыр. Чэлыкуюу хэри джэдури допчыф, յазым ар хуызэфэчкым, дамэхэр ынчи. Йытанэ ар уынэ гуыпэм псыніјэу йожечыжри, мэгоу: «Сытabdеж јэфёныхыр? Псыніјэу фыкыијэчыж, сифхозэш!» — жиэ хуэдэ. Адрейхэр уынэм յызэрыиохыж, шхэж йы âнэбзэчэ кегъэү: «Гуэлыпэхэм, столыщхэхэм дыздынэсыфхэм дыкыщыиджэгуаш!...» Гуыфэжа յазри яхэту зэрхэжахэши, յажых, зэдоджэгу. Зылагу јшалэ, ҳыдгэбз ёыкухэм яфэгэијэгуэнци уынэ псэуыщхэхэм я зэхущытычэ тельиджэр, ягахэ дыхэшхэнхэри, агу ёыкухэр зэтрагауз. Балигхэми хэлэмэт յашоху...

Йыүжчэ нанэ ҳуа Мазэгуэ յемыхуа յащыхуурэ таурых ҳужар яхуеуатэр йы бынхэм я быныжхэм յајэхуа сабий дыгъэшыгэхэм.

Яаңағәхәмчә тиеджақуәхәр дәғүәшүән амал қытәзытығә ныбджәшүхәм;

Биданықуә Хаяти, Бырсыр Абылах, Безрықуә Кәмаләттин, Гыш Ҳамид, Дыгу Айтәч, Емтыыл Нурбый, Еутых Асә, Ищбащы Джихан, Қат Тәучүәж, Ләупачә Нурбый, Мәшфәіұу Псәфит, Нәгүүчү Аслъан, Нәтабжә Джанкат, Пұтуаш Фәликс, Саралл Мадинә, Стәшү Юрә, Ҙыгуын Ауни Элиас.

тәңшүегәпсәу ятәүэ. Тхам бәрә қытфигәпсәуынхәу тафәлауэ. Тхылым пәүылхагъемчә қыздеағәхәри сыйлезгәгүышхуағәхәри Тхә ләүым хәтынырәп.

Фтографхәр тезыхығәхәм, аңәхәм амыпхығәу интернетым қизыдзагәхәми, егуыгъуызә тхылыр тезыдзәгъә Пащт Зауыри, уасә зиә яуәфішагәхәм, ягъаңә қағәдәхә зәпытынәу сафәлауэ...

Подписано в печать 03.07.2019.

Формат 70x90 1/16. Бумага офсетная. Усл. п. л. 2,8. Заказ №11.

Тираж 150 экз.

Отпечатано с готового авторского оригинал-макета
в типографии "ДАНА ПРИНТ"

ИП Паштов З.В., г.Майкоп, ул.Хакурате, 640.
т.: 8-928-473-61-54, 8-909-469-07-48. E-mail: dana-print@mail.ru